

Worst-case scenario er dyrt – betal nu og undgå store tab senere

Af Jacob Krog, specialkonsulent, Erhvervsøkonomi, Seges & Poul Henning Pedersen, landskonsulent, Planteværn, Seges

Græsukrudt breder sig på de danske marker, og midlerne til bekæmpelse bliver færre. Derfor skal du lægge en god IPM-strategi. Og ja, du kommer til at kaste nogle ressourcer efter din indsats. Men hvis du ikke gør noget, står du foran et meget stort, potentielt tab. Det viser nye beregninger, Seges har lavet på et 'worst case-scenario'.

En mark, der er groet fuldstændig til i f.eks. italiensk rajgræs, tager mange år at få ryddet op i - ikke mindst når bestanden er blevet resistent. Op imod otte års ihærdig indsats før du igen har ukrudtet under kontrol. Her indgår et nyt sædskifte med en stor andel vårafgrøder, sen såning af vintersæd og pløjning

hvert år som en del af dyrkningsstrategien.

Konkret redningsplan

En konkret redningsaktion på otte år kunne i forhold til sædskiftet se således ud: havre, vårbyg, vårbyg, hestebønne, vinterhvede, vårbyg, havre og hvede.

I de første år er det nødvendigt at øge udsædsmængden for at få en bedre konkurrenceevne fra start. Der regnes med udbyttestab på fem pct. i havre og to pct. i byg. Hveden sås sent, og derfor øges udsædsmængden med 30 pct. og udbyttet forventes at være tre pct. lavere end udgangspunktet. De resterende år er med normale forudsætninger for udbytte og udsædsmængde. Hertil lægges en passende mængde af øvrige IPM-tiltag som; Rengøring af mejetærsker og presser ved skift af marker med problemukrudt. Afslåning af pletter med store

mængder ukrudt. Slåning af barrierer langs skel.

Dækningsbidrag efter arbejds- og maskinomkostninger (DBII) er beregnet til 2.680 kr. pr. ha inkl. omkostninger til øvrige IPM-tiltag, som er vurderet til 300 kr. pr. ha. Denne indsats afhænger meget af omfanget på ejendommen. Beløbet er blot en påmindelse om, at der er andre indsatser end ændret sædskifte. Beløbet vil selvfølgelig ændre sig over tid i takt med at problemet reduceres.

Efter 7-9 år har man i bedste fald fået så meget styr på italiensk rajgræs, at håndlugning er en realistisk mulighed for at få bestanden helt i bund. Og så vil det uanset alt dette fortsat kræve en målrettet indsats at holde marken ren og undgå opformering på ny.

Forebyggende IPM-indsats

Ingen ønsker otte års kamp med ukrudt og tilhørende lave

SEGES Erhvervsøkonomi

Afdelingen laver økonomiske analyser og er specialister på regnskab og revision, budget- og økonomistyring og strategi og ledelse.

Anbefalinger

- 1 Resistent italiensk rajgræs skal tages meget alvorligt.
- 2 Sæt ind med IPM-værktøj, så snart du identificerer problemområder.
- 3 Indsatsen er markant billigere, mens problemet er lille, end når det først er gået helt galt.

udbytter. Derfor skal du for alt i verden undgå, at det går helt galt. Vi har derfor også beregnet, hvad det koster at gøre de nødvendige forebyggende IPM-tiltag, mens problemerne er små.

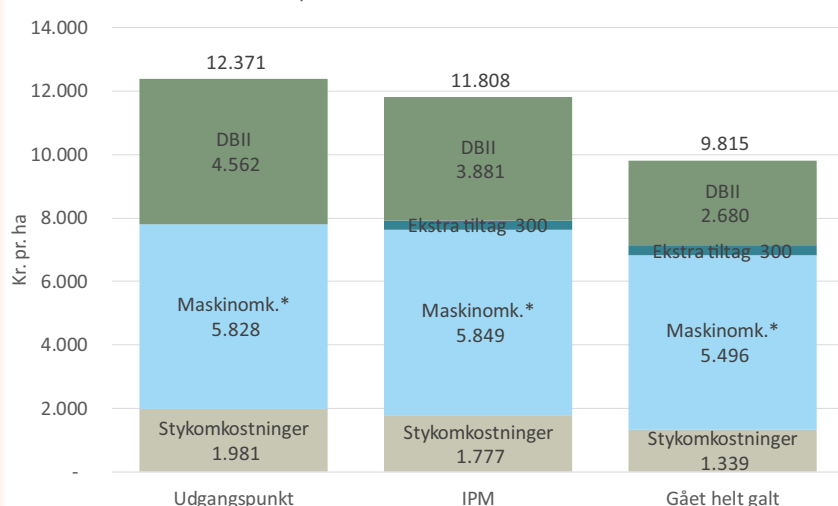
Udgangspunktet er normal drift på en svineejendom på lerbjod med 120 kg N fra gylle, hvor sædskiftet kunne være: vinterbyg, raps, hvede, hvede, vårbyg. Etablering af hvede efter raps sker uden pløjning. Det giver et beregnet DBII på 4.562 kr. pr. ha.

En ændring af sædskiftet til mere vårsæd giver følgende sædskifte: vinterbyg, raps, hvede, havre, hvede, vårbyg. I det tilpassede sædskifte pløjes der hvert år. DBII er beregnet til 3.881 kr. pr. ha inkl. omkostninger til øvrige IPM-tiltag på 300 kr. pr. ha.

Løs det lille problem

Det er samme modelbedrift, der er grundlag for de tre søjler i figuren, og DBII for scenarierne er dermed sammenlignelige størrelser. Modelberegningen viser, at en kontrolleret indsats mens problemet er lille, er ca. 1.200 kr. billigere end hvis det er gået helt galt, og der er brug for store sædskifteændringer.

Forskel i økonomien ved de 3 scenarier

Forskel i økonomien ved tre forskellige situationer og sædskifter på samme modelbedrift. Beløbet over søjlen er bruttoudbyttet for sædskiftet. Der er taget udgangspunkt i priser svarende til budgetkalkuler 2021 fra farmtal.dk

* Maskinomkostningerne er inkl. tørring i egen stalsilo.